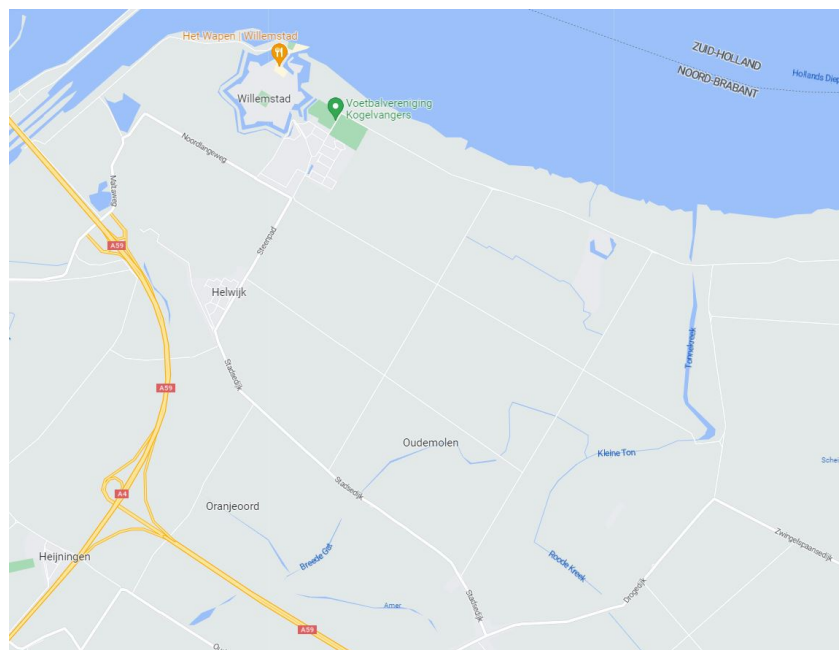

1502 Waterschap Ruigenhil, 1563-1958

- [INLEIDING](#)
- [INVENTARIS](#)
- [1 Algemeen](#)
- [2 Bestuur](#)
- [3 Functionarissen en personeel](#)
- [4 Administratie en archief](#)
- [5 Financiën](#)
- [5.1 Rekeningen en bijlagen](#)
- [5.2 Andere stukken](#)
- [5.3 Omslag](#)
- [5.4 Uitdelingen](#)
- [6 Eigendommen](#)
- [6.1 Algemeen](#)
- [6.2 Dijken, kaden, gorzen en aanwassen](#)
- [6.3 Andere eigendommen](#)
- [7 Kunstwerken](#)
- [7.1 Algemeen](#)
- [7.2 Waterkeringen, kaden en vangdammen](#)
- [7.3 Waterbeheersing](#)
- [7.3.1 Waterleidingen](#)
- [7.3.2 Sluizen](#)
- [7.3.3 Windwatermolen](#)
- [7.3.4 Stoomgemaal](#)
- [7.3.5 Andere stukken](#)
- [7.4 Havens](#)
- [7.5 Wegen](#)
- [7.6 Werken van derden](#)
- [8 Diversen](#)
- [9 Kaarten](#)
- [10 Stukken waarvan het verband met het archief niet is gebleken](#)

INLEIDING

INVENTARIS VAN HET ARCHIEF VAN HET WATERSCHAP RUIGENHIL, 1563 - 1958

door G.W.G. Van Bree

Uit: De oude archieven van het waterschap 'De Striene'.
(Geïntroduceerd en uitgegeven in opdracht van van het Hoogheemraadschap de Brabantsche
Bandijk, 1969)

HET WATERSCHAP 'DE STRIENE'

Algemene inleiding

Het gebied dat in 1958 bij besluit van Provinciale Staten van Noord-Brabant werd opgenomen in het nieuw opgerichte grote waterschap De Striene, omvat een gedeelte van de provincie Noord-Brabant, gelegen tussen de rivier Mark en Dintel, Het Hollandsch Diep, de Krammer, het kanaal van Zevenbergen en de Roode Vaart. De grootte bedroeg omtrent 11.000 hectaren.

In dit gebied zijn de gemeenten Willemstad, Fijnaart, Standdaarbuiten (deze drie in hun geheel), Klundert en Zevenbergen (deze twee gedeeltelijk) gelegen. Het constitutiebesluit bevat tevens de opheffing van de hierin gelegen waterschappen Ruigenhil, Oude Heijningen, Oude Fijnaart, Mooie Keene, Sabina Henricapolder, Beaumondspolder, Elisabethpolder, Jufvrouwenpolder, Oude Appelaar, Groote Torenpolder, Nieuwland of Mancía Winterpolder, Prins Hendrik - of Mancía Zomerpolder, Oudland van Standdaarbuiten, de Noord-Toren, Oost- en West Meerenpolder en Niervaert.

Het gebied van het voormalige waterschap De Striene is in het verleden op staatkundig gebied rijk gevarieerd geweest. Op het einde van de achttiende eeuw was het verdeeld over zes jurisdicties, te weten: Standdaarbuiten, Fijnaart en Heijningen (heerlijkheden onder de Markies van Bergen op Zoom), Willemstad (heerlijkheid en stad onder het huis van Oranje maar oorspronkelijk toebehorend aan de markies van Bergen op Zoom), Klundert en Zevenbergen (heerlijkheden onder het huis van Oranje. Standdaarbuiten, Fijnaart, Heijningen en Willemstad behoorden onder het hertogdom Brabant, Klundert en Zevenbergen behoorden tot het graafschap Holland.

Als we wat verder in de geschiedenis kijken, wordt ook dit beeld weer gewijzigd. Rond het jaar 1250 zijn in dit gebied twee heren partij: de heer van Breda en de heer van Strijen. De laatste beheerde ongeveer het gebied van de huidige gemeenten Klundert en Zevenbergen, de heer van Breda de rest. In 1290 valt de heerlijkheid Breda echter uit elkaar in een heerlijkheid Breda en een heerlijkheid Bergen op Zoom, plus een groot gebied dat gemeenschappelijk beheerd werd. Onder dit laatste gebied vallen de latere gemeenten Willemstad, Fijnaart en Standdaarbuiten. Van Strijen splitst zich onder een jongere tak uit de familie van Strijen de heerlijkheid Zevenbergen af, later eveneens Klundert of Niervaert. Zevenbergen groeide los van haar band met Strijen en leidde sinds 1427 een geheel onafhankelijk bestaan. Niervaert (Klundert) werd in 1362 door de heer van Strijen te leen gegeven aan Jan van der Leck, een zoon van de heer van Breda. Sindsdien volgt het de heren

van Breda uit de geslachten Polanen en Nassau. Het gemeenschappelijk gebleven gebied uit het oude land van Breda werd in 1458 door de heren van Breda en Bergen op Zoom verdeeld.

De verdelingsregeling muntte niet echt uit door duidelijkheid, al had de heer van Bergen op Zoom wel de beste papieren. In 1510 besliste de Grote Raad van Mechelen in een geschil tussen Bergen en Breda en wees Standdaarbuiten, Bloemendael, Zomerland, de Meeren, Heijningen en Fijnaart toe aan de heer van Bergen op Zoom en Bouwensland en de Nieuwe Amer aan beide heren gezamenlijk. De twee laatste gebieden liggen in de uiterste noordoosthoek van het oude gemeenschappelijke land, ter plaatse waar reeds in 1458 twijfel en geschil was ontstaan.

In 1519 deed Jheronimus van der Noot, kanselier van Brabant, als arbiter uitspraak tussen de heren van Bergen op Zoom en Breda, waarbij Bouwensland en de Nieuwe Amer voor tweederde en een gedeelte van Standdaarbuiten aan de graaf van Nassau als heer van Niervaert werd toegewezen. De grenzen zijn dan ongeveer tot rust gekomen.

Bergen op Zoom bezit nu de Gorzen, Standdaarbuiten, Fijnaart, Heijningen, Ruigenhil en de Meeren. Niervaert (Nassau) bezit het grootste gedeelte van Bouwensland en Nieuwe Amer alsmede de gorzen die steeds onder de heerlijkheid van Niervaert hadden behoord.

Zevenbergen bezat de Zandberg en de Nieuwendijk. Zevenbergen werd later nog vergroot met de gorzen van de Meeren, die in 1527 door de heer van Bergen op Zoom aan de heer van Zevenbergen werden afgestaan. Eén wijziging kwam later nog tot stand; de polder Ruigenhil met het gelijknamige dorp (?), wat thans bekend staat als Willemstad - werd in de Tachtigjarige oorlog gedeeltelijk door de prins van Oranje van de markiezen van Bergen op Zoom ontfutseld. In 1648 kwam Zevenbergen uit het bezit van de hertogelijk huizen Arenberg en Aarschot in handen van gravin Amalia van Solms, weduwe van stadhouder prins Frederik-Hendrik. Via haar is het overgegaan in de domeinen van de prins van Oranje-Nassau. Op de grenzen van een en ander heeft dit laatste echter geen invloed gehad.

Het waterschap Ruigenhil

Inleiding

In 1563 gaf Jan IV, de markies van Bergen op Zoom, kavels grond uit in het te bedijken gors de Ruigenhil (de Oude Fijnaart). Dit gors bestond voor de bedijking grotendeels uit riethillen waar men het vee van weerde. In de zomer van 1562 werd het gors opgenomen en in de zomer van het jaar daarop nemen de plannen tot bedijking vaste vormen aan. Een dijkbestuur werd opgericht met Boudewijn Drenckwaert als eerste dijkgraaf en Cornelis Werkendet Lievensz., Jan Jansz. van Couwerve, Cornelis Bouwensz., Gillis Scheyf en Machiel Jacobsz. als gezworenen. Als deskundigen op het gebied van de uitvoerende werkzaamheden werden o.a. de namen van Andries Vierlingh, rentmeester van de prins van Oranje te Steenberg, Cornelis Jansz. Crygere, Roelant Jansz., graaf van de Graaf Hendrik- en Cruyslandse polder, vermeld.

Bij de uitgiftebrief van de polder werden vele punten geregeld, die zowel op de bedijking en het bestuur van de polder, als op de rechten en plichten van de ingelanden in het civiele betrekking hadden. Zo hield de markies het benoemingsrecht van schout, schepenen, klerk, koster, dijkgraaf, gezworenen en alle andere beambten aan zich. Tevens werden bepalingen opgenomen inzake het recht waarvan de toekomstige bewoners zich zouden moeten bedienen.

Het procesrecht gedurende de tijd dat de polder en het nieuwe Ruigenhil nog niet voorzien was van een schepenbank. Over vele aspecten konden rechten gelden: de tienden, het collatierecht van de kerk (ius patronatus), het kerkhof, het kerkrecht, heerlijke rechten zoals vis-, jacht- en veerrecht, warande en molenban, het eigendomsrecht van dijken en aanwassen, de rechten en de verplichtingen van de markies en der ingelanden inzake de dijken, bepalingen inzake het moeren, de invoerrechten, accijnzen, grondrenten, heerlijke rechtspraak, de maat, de schouwvoering van dijken, wegen, wateringen, heulen en bruggen. Dijkgraaf, gezworenen en andere ambtenaren waren verplicht jaarlijks hun administratie rekening en verantwoording af te leggen. De bedijking van het gors was reeds vroeg in januari van het jaar 1564 begonnen en werd in de zomer van dat jaar voltooid.

Het werk zelf leverde overigens ook technische moeilijkheden op, o.a. door de afdamming van een diepe kreek bij de Fijnaartse dijk, waar een houten dam aangelegd moest worden. Nog moeilijker was de afsluiting van de Tonnekreek, de grens tussen het land van de markies van Bergen op Zoom en de heerlijk Niervaert of Klundert, toebehorend aan de prins van Oranje. Andries Vierlingh wijdde een afzonderlijke verhandeling over dit werk in zijn 'Tractaet van Dyckagie'.

Bij de Allerheiligenvloed van 1570 werd de polder overstroomd. Volgens Vierlingh was dit te wijten aan de nalatigheid van de dijkgraven, die *'sien nergens nae dan de dijcken moye ende propre te maeckenne ende te palerenne met aflegginge ende schoon beloop in 't ooge, sonder eens te dinckene op de hoogte, daeraen alle de welvaert van den lande dependaert'*. Na de overstroming stond de Spaanse koning Philips II de ingelanden enkele voorrechten toe om het herstelwerk aan te moedigen en financieel te steunen. Dit kwam neer op het derde gedeelte van de opbrengst van de honderdste penning in de polder en de quote van de polder in de bede van 542.000 ponden, welke door de Staten van Brabant aan de koning was toegestaan. Tevens werden de dijken en de buitengronden vanaf de halve Tonnekreek (de grens tussen het markizaat en de heerlijkheid Klundert) langs de zeedijken westwaarts op tot aan de Teylingekreek ter lengte van 1520 dijkroeden, in erfpacht uitgegeven tegen een jaarlijks te betalen bedrag van 25 Rijns gulden. Deze erfpacht werd in 1843 door de ingelanden van de erven J.L. Plooster voor totaal f 35.000,00 afgekocht, welke Plooster, met de ander eigendomsrechten in 1838 van de Staat had gekocht en plannen had tot bedijking van de aanwassen ten westen van Willemstad. Dat dit geen slechte aankoop was, bewijst wel het feit, dat tot het jaar 1930/31 uit de opbrengst van de poldereigendommen jaarlijks aanzienlijke bedragen aan de rechthebbende ingelanden konden worden uitgekeerd, de z.g. 'uitdelingen'.

Merkwaardig was dat de eigenaren van een strook land tussen de Tonnekreek en de dijk met Klundert, i.c. voornamelijk de Staat, van deze uitdelingen waren uitgesloten, aangezien de erfpachtuitgifte in 1571 door Raden en Rekenmeesters van het huis van Bergen op Zoom betrekking had op de dijken en aanwassen van de Teylingekreek tot aan het midden van de Tonnekreek. De Raden en Rekenmeesters hadden geen competentie om ook de gorzen en dijken in erfpacht uit te geven, die behoorden bij de geconfisqueerde domeinen van de prins van Oranje. De eigenaars van de strook kregen dus niets en daarover werd niet gerept zolang er niets uit te delen viel. Toen echter sinds 1851 de inkomsten steeds groter werden en eerst de polderlasten niet meer hoefden worden geheven en later de batige saldi werden uitgekeerd, kwamen zij in verzet tegen het door hen als een discriminatie gevoelde gebruik. Enkele processen waren hiervan het gevolg, doch de polder bleef in zijn recht gehandhaafd. Pas in 1910 is de zaak in der minne geschikt door het storten van een inkoopssom door de eigenaren van de onderhavige percelen.

In 1567, na de dood van markies Jan IV, werd het markizaat van Bergen op Zoom door de koning van Spanje in beslag genomen wegens de houding van de markies in de troebelen en spanningen, kort voor het begin van de Tachtigjarige Oorlog. Na de pacificatie van Gent werd in 1577 het markizaat teruggegeven aan de erfgenamen van de overleden markies, die echter kort daarna -wegens het overlopen van Jan van Wittem naar de Spaanse partij- door de Staten van Brabant, weer werden ontnomen. Deze schonken het toen aan prins Willem van Oranje, die het strategisch zeer belangrijk gelegen dorp de Ruigenhil in 1584 deed omwallen en versterken, waarbij de naam van het dorp veranderde in Willemstad. Uit dat jaar is bovendien de dijkordonnantie, waarvan de polder zich tot 1846 heeft gediend.

De prinsen van Oranje zagen duidelijk het belang van het nog jeugdige stadje en bouwden vrij snel in de stad en de polder een sterke positie op, die zij niet wensten prijs te geven, zeker niet toen de markiezin van Bergen op Zoom, op grond van de bepalingen van het Twaalfjarig Bestand, haar landen weer opeiste. Na een jarenlang slepend proces werd op 16 juli 1615 tussen beide partijen een overeenkomst gesloten waarbij de markiezin van Bergen op Zoom de grove en smalle tienden kreeg toegewezen en de prins van Oranje de hoge, middelbare en lage jurisdictie verwierf. Tot 1795 zijn de prinsen van Oranje steeds als heer van Willemstad gehuldigd.

De betrekkingen van Willemstad met Brabant waren niet zo nauw als die met Hollandse plaatsen. Vooral met Dordrecht bestonden vele en geregelde contacten. In 1678/80 werd in de polder een stenen straatweg aangelegd, die zowel voor militaire als voor civiele doeleinden werd gebruikt en waarop door de polder tol werd geheven. Door deze weg werden de communicatiemogelijkheden met het achterland wel flink verbeterd, maar het jarenlange isolement had op de bevolking een stempel gedrukt, dat niet in enkele jaren was uitgewist.

Bij de inval van de Fransen onder generaal Domouriez in februari 1793 kreeg Willemstad beroemdheid door moedig verzet onder de leiding van de commandant, baron Van Boetzelaer. Een en ander noopte de Fransen tot het opbreken van het beleg. Voor de ingelanden van de Ruigenhilse polder moet deze glorie echter een bittere bijsmaak hebben gehad omdat de polder om te Fransen te verdrijven onder water werd gezet. Na de definitieve overwinning van de Fransen in 1795 verviel de invloed van de prinsen van Oranje in stads- en polderbestuur. De ingelanden trokken het benoemingsrecht van dijkgraaf, gezworenen, penningmeester, enz. naar zich toe, welk recht na 1814 aan de koning kwam. De staat behield echter grote invloed in de polder, aangezien Willemstad een vestigingsstad was, welke status pas in 1926 is opgeheven.

De eigendommen van het waterschap bestonden voornamelijk uit uitgestrekte buitengronden aan de westzijde van de polder en de Malthagorzen. Het bekade gors Klein Maltha, dat in 1730 voor f 4500,00 werd verkocht aan Anna Maria van Lodestein, weduwe van Bonifacius van der Haar, kolonel in Staatse dienst, en Hendrik Beusecum van der Linden te Gorcum, diende voor aardhaling ten behoeve van het herstel van de stormschade aan de westzijde van de polder. Dit poldertje was belast met een jaarlijkse legschat van 33 gulden en 10 stuivers. Verder had het waterschap de gorzen ten noorden van de polder in bezit benevens het jacht- en visrecht en het recht van aanwas. De buitengronden als gras- en bouwland en de lage slikken als riet- en biespercelen werden door het waterschap verpacht.

De uitwatering van de polder, die tot 1851 uitsluitend geschiedde door middel van een sluis - vanaf 1818 door twee sluizen - is steeds een bron van zorgen voor het bestuur en de ingelanden geweest. De bouw van een windwatermolen, die na ferme ruzies in het bestuur en

de ingelandenvergadering tot stand kwam, bleek geen afdoende verbetering, zodat dertig jaar later een stoomgemaal werd gebouwd, wat onmiddellijk goede resultaten opleverde. Het stoomgemaal werd in 1952 geëlektrificeerd en in 1964 vervangen door een nieuw dieselgemaal, gebouwd bij de zeedijk aan het einde van de Tonnekreek.

Het beheer van het waterschap strekte zich uit over de twee havens, gevormd door de spuikreek van de Oude en Nieuwe Sluis. Deze haventjes werden gebruikt voor het lossen van steenkolen, grind, e.d. voor het waterschap en het laden van landbouwproducten, rijshout, enz.

Het waterschap hief liggeld van de schepen en kadegeld van de opgeslagen goederen. Ieder jaar op of rond Beloken Pasen werd een vergadering gehouden van de stemhebbende ingelanden en vertegenwoordigers, eerst van de markiezen van Bergen op Zoom, later van de prinsen van Oranje, waarbij de rekening van het afgelopen jaar werd afgehoord en de begroting (beraming) voor het nieuwe jaar werd opgemaakt en goedgekeurd. Sinds 1795 heeft men zich niet meer strikt aan deze dag kunnen houden, mede onder invloed van de regels, die door het provinciaal bestuur hieromtrent werd gegeven.

Cumulatie van functies in het stads- en polderbestuur is niet vermeden kunnen worden. In 1571 bestond het bestuur uit een dijkgraaf, Cornelis Cornelisz. Bergh (die al vroeg overleed), en vijf gezworenen, waarvan een zowel de functies van dijkgraaf als contra-boekhouder en ander de functie van penningmeester met zijn gezworenschap combineerde. Tevens is in dat jaar nog sprake van drie, in tijden van nood vier, personen, die functies bekleeden van vorster, bode of assistenten. De functievereniging van secretaris van de stad Willemstad of gezworen klerk met het ambt van secretaris-penningmeester van de polder lag bijna voor de hand en is dan ook vaak voorgekomen. Dat de dijkgraaf vaak ook burgemeester, wethouder, schout, schepen of rentmeester was, is in de kleine gemeenschap die de polder en het stadje geweest zijn, niet verwonderlijk.

Na de watersnood van 1 februari 1953, waarbij de polder zware schade opliep, kregen bij het provinciaal bestuur reeds bestaande vage plannen tot reorganisatie van de waterschappen in Noord-West-Brabant wind in de zeilen. Een en ander resulteerde in de opheffing van het waterschap per 1 juli 1958, waarna het gebied met verschillende andere waterschappen opging in het nieuwe waterschap 'De Striene'. Voordat het echter zover was, is in 1958 een groot gedeelte van de buitengronden aan de Staat verkocht en de (aanzienlijke) opbrengst aan de ingelanden van de Ruigenhilse polder uitgekeerd.

Het archief

Over het algemeen is het archief vrij volledig bewaard gebleven, al zijn wel enkele lacunes aan te wijzen. Het werd bewaard op het stadhuis van Willemstad, sinds 1729 in een houten kast, waarvan de dijkgraaf en de secretaris van Willemstad elk een aparte sleutel hadden. In 1833 stelden de ingelanden het stedelijk bestuur van Willemstad voor een polderarchiefkast te maken op de rechtskamer van het stadhuis, waarop dan drie verschillende sloten zouden worden gehangen: een voor de dijkgraaf, een voor de penningmeester en een voor de oudst gezworene. De penningmeester werd echter toegestaan de dagelijks benodigde papieren bij zich thuis te bewaren. Tevens werd een zeer summiere inventaris opgemaakt en in het notulenboek bijgeschreven. Een tweede inventaris werd opgemaakt na de dood van penningmeester Schippers in 1856.

De lijst die toen is opgemaakt, is later steeds aangevuld met nieuwe stukken en werd lang

gebruikt. Aan de bewaring van het archief op het stadhuis kwam in 1942 een einde.

Gedurende de jaren 1942-1946 werd het polderarchief als bescherming tegen oorlogsgevaar voorlopig opgeborgen in het kruithuis aan het eind van het Molenpad te Willemstad. In 1946 werd het overgebracht naar de vergaderkamer van het waterschap in het sluiswachtershuis bij de Nieuwe Sluis, gebouwd aan de voet van de zeedijk. Het bestuur trachtte echter het archief wederom onder te brengen in de archiefkluis van de gemeente Willemstad. Zover was het helaas nog niet toen op 1 februari 1953 de zeedijk bezweek en de polder overstroomde. Niet lang daarna kon een gedeelte van de archiefstukken uit het sluiswachtershuis worden gehaald en ter droging en herordening opgezonden worden naar het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch.

De archiefstukken -voor zover gered- lopende tot het jaar 1846 zijn door mr. H.J. Bernsen geordend en beschreven. Door het gevaar van instorting van de sluiswachterswoning kon de berging van de overgebleven stukken echter pas veel later geschieden. Dit gedeelte heeft dan ook een enorme schade opgelopen. Te meer is dit te betreuren, omdat het onder meer de uiterst waardevolle serie rekeningen vanaf 1588 betreft. Deze waren en zijn grotendeels nog steeds aan elkaar geplakt, verbleekt, vervuild, verweerd en (vooralsnog) niet meer van elkaar te scheiden. De rugopschriften, die door een latere hand waren aangebracht, zijn echter nog gedeeltelijk leesbaar, zodat wel kon worden bepaald welke rekeningen het in casu waren. Deze rekeningen zijn bij de inventarisatie tot pakken samengevoegd en wachten op betere tijden. De achttiende-eeuwse rekeningen hebben minder geleden en zijn leesbaar. Ook veel andere stukken, zoals de akten van eigendomsverpachtingen en aanbesteding van werken uit de zeventiende en de achttiende eeuw hebben dit treurig lot gedeeld.

Het ongeluk met de rekeningen wordt echter grotendeels gecompenseerd door de schitterende staat van bewaring van de bijlagen: deze zijn vrijwel volledig bewaard gebleven vanaf 1588. Om de waterschade aan de serie rekeningen enigszins te vergoeden is de boekhouding van de secretaris-penningmeester niet geheel vernietigd. De bijlagen van de rekeningen na 1850 zijn wel van de vernietigbare stukken ontdaan. De inventaris is ingedeeld naar een eenvoudig en overzichtelijk schema, hetgeen archieftechnisch geoorloofd was door het ontbreken van een dwingende oude orde in het archief.

De rekeningen en bijlagen zijn in tegenstelling met de andere inventarissen als twee afzonderlijke series beschreven. Het motief voor deze handelwijze is hierboven beschreven. Na de inventarisatie beslaat het archief zestien strekkende meters planklengte.

Toevoeging

Als gevolg van een gewijzigd inzicht met betrekking tot het beheer van archieven is door het Regionaal Archief West-Brabant aan het einde van de twintigste eeuw besloten het 'systeem' van verzamelinventarissen (meerdere inventarissen van gelijksoortige archiefvormende instellingen in één deel) te verlaten en deze te vervangen door afzonderlijke inventarissen per archiefvormer. Bovenstaande inleiding is in detail op deze nieuwe situatie aangepast.

Zevenbergen, december 2002.

M.A.M. Voermans

INVENTARIS

1 Algemeen

1.

Akten van uitgifte door Jan Markies van Bergen aan Jacob Brammer in Vossemeer, Cornelis Jansz. ter Tholen en Jacob Lodewijcx tot Poortvliet van de kavels erven in de te bedijken polder van de Ruigenhil onder nader in de akten genoemde voorwaarden.

1563 november 14 (authentieke ongeveer gelijktijdige copie, copie ca.1700, 1754 en ca.1800).

1 omslag

N.B.: Hierbij een vergunning in originali van de hertog van Alva als Gouverneur-Generaal der Nederlanden voor Raden en Rekenmeesters van het huis van Bergen om aan de geërfden van de polder het genot der buitengronden in cijns uit te geven, onder zekere beperkingen van plaats, tijd en omvang in de acte nader gespecificeerd, d.d. 26 oktober 1571, get. Arenberg. Alsmede een authentiek afschrift van een octrooi van koning Philips II van Spanje, als hertog van Brabant en markies van Bergen op Zoom, op de bedijkingen in het land van Bergen op Zoom, d.d. 3 december 1570.

2.

Meting en opsomming der kavels door de landmeter Jan Symonds op verzoek van de markies van Bergen.

1564 (copie).

1 omslag

3.

Stukken betreffende een geschil tussen de polder en de eigenaren der aanwassen onder Fijnaart inzake de territoriale begrenzing van het gors Klein Maltha.

1760-1761.

1 omslag

N.B.: Met drie kaarten.

4.

Contract van limietscheiding tussen de Heijningen en de Ruigenhil op de aanwassen vóór de polder gelegen, met authentieke copie van het besluit door de Thesaurier Generaal en Raden van Financiën der Bataafse Republiek.

1802.

1 omslag

N.B.: Met een kaart

5.

Stukken inzake een proces tussen de erven J.E. Plooster enerzijds en het polderbestuur anderzijds betreffende de erfpacht van de buitengronden van de polder. Met stukken betreffende de afwikkeling van dit geschil.

1838-1853.

1 omslag

6.

Stukken betreffende de reorganisatie van de waterschappen in Noord-West-Brabant, de opheffing van het waterschap De Ruigenhil en de oprichting van het waterschap de Striene. 1954-1958.

1 omslag

7.

Authentieke en eenvoudige achttiende en negentiende eeuwse afschriften van stukken de bedijking, de limiet en andere zaken de polder betreffende, gebruikt voor het bestuur van de polder en ter overlegging in processen.

1557-1819.

1 omslag

N.B.: Hierbij bevinden zich:

a. Authentiek afschrift d.d. 1877 van een vidimus ener acte van overeenkomst tussen Willem van Oranje als heer van Niervaert (Klundert) en Jan Markies van Bergen op Zoom betreffende de bedijking van de Klundert 1557 maart 5.

b. Eenvoudig extract uit het verhaal van visitatie van het te bedijken land van de Ruigenhil, 1562 juli.

c. Eenvoudig extract uit het verbaal van een vergadering tussen dijkgraaf en gezworenen van het te bedijken land en diverse deskundigen betreffende de bedijkingswerkzaamheden, 1562 juli.

d. Eenvoudig afschrift van de uitgiftebrief van de polder, 1563.

e. Eenvoudig afschrift-extract uit het verbaal van de resolutiën genomen bij een bijeenkomst van het polderbestuur en enkele ingelanden van de Ruigenhil met een gecommiteerde van \s Konings Domeinraad van het Markiezaat van Bergen op Zoom, 1571 juli 25 en 26.

f. Eenvoudig afschrift van de uitgiftebrief van de polder Oude Heijningen, 1581.

g. Eenvoudige afschriften d.d. 1834 van een overeenkomst tussen Maurits, prins van Oranje enerzijds, en Maria Elisabeth, markiezin van Bergen op Zoom anderzijds, betreffende beider rechten in de Ruigenhil en Willemstad, 1615 juli 6.

h. Eenvoudig afschrift van een reglement voor de eigenaren-participanten in de dijken, aanwassen, landen en slikken buiten de Heijningen. (de eigenaren der aanwassen onder Fijnaart), 1680 mei 10.

i. Eenvoudig afschrift van een acte van overeenkomst tussen de ingelanden van de Oude Heijningen en de eigenaren der aanwassen onder Fijnaart, betreffende de Spuiput, uitwatering en dijksbegrazing, 1661 oktober 29.

j. Eenvoudig afschrift van de vestbrief van het gors Klein Maltha, 1739 november 20.

k. Eenvoudig afschrift van een acte van overeenkomst tussen het huis van Bergen enerzijds en de ingelanden van Fijnaart, Heijningen en de Ruigenhil anderzijds inzake het pootrecht, 1740 mei 25.

l. Eenvoudige afschriften van metingen van het gors Klein Maltha, de limietscheiding van het gebied van de eigenaren der aanwassen onder Fijnaart en dat van de ingelanden van de Ruigenhil, alsmede overeenkomsten over in de gorzen van Maltha uit te voeren werkzaamheden, 1760-1819.

8.

Dijkordonnantie voor de polder Ruigenhil, gegeven door Willem prins van Oranje als markies van Bergen op Zoom. Eenvoudige afschriften.

17e en 18e eeuw, 1584.

3 katerns in omslag

9.

Stukken betreffende de voorbereiding van een nieuwe dijkordonnantie.

Eind 18e eeuw.

1 omslag

10.

Reglement voor het huishoudelijk en inwendig beheer voor de polder de Ruigenhil. Concept.

Met bijbehorende missive van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant.

1853.

1 omslag

11.

Stukken betreffende het bijzonder reglement van het waterschap in 1875.

1859-1874.

1 omslag

12. Stukken betreffende het bijzonder reglement van het waterschap van 1877.

1876.

1 omslag

13. Stukken betreffende de wijziging van het bijzonder reglement van het waterschap in 1881.

1881.

1 omslag

14. Stukken betreffende de wijziging van het bijzonder reglement van het waterschap in 1900.

1897-1900.

1 omslag

15. Stukken betreffende de wijziging van het bijzonder reglement van het waterschap in 1911.

1903-1911.

1 omslag

16.

Stukken betreffende het algemeen waterschappenreglement, het provinciaal reglement op de waterkeringen en een concept-verordening op de waterhuishouding voor de provincie Noord-Brabant.

1846-1958.

1 omslag

17.

Stukken betreffende de vaststelling en herziening der keuren in het algemeen.

1897-1929.

1 omslag

18.

Stukken betreffende de keur op de haven.

1799-1946.

1 omslag

19.
Stukken betreffende de keur op de wegen.
1901-1951.
1 omslag

20.
Stukken betreffende de keur op de waterleidingen.
1948-1952.
1 omslag

21.
Ingekomen staats- en provinciale bladen op het gebied van het waterschapsbestuur in het algemeen en reglementen van waterschappen.
1806-1934.
1 omslag

2 Bestuur

22-24.
Resolutiën en notulen van vergaderingen en stemgerechtigde ingelanden.
1660-1958.
2 delen en 1 omslag

22. 1660-1796. 1 deel
N.B.: Voorin enkele resolutiën en minuten uitgaande brieven van dijkgraaf en gezworenen, 1649-1660. Voor de resolutiën en notulen van stemhebbende ingelanden van 1796-1924 raadpleegt men de serie notulen en resolutiën van dijkgraaf en gezworenen.
23. 1925-1940. 1 deel
24. 1941-1948. 1 omslag

25-37.
Resolutiën notulen van dijkgraaf en gezworenen.
1728-1958.
11 delen en 3 omslagen

25. 1728-1834.
N.B.: Voorin een resolutie van het begin van de 17e eeuw. Tevens een protocol van uitgaande en afschriften van belangrijke ingekomen missiven.
26. 1834-1849.
N.B.: Tevens een protocol van uitgaande en afschriften van belangrijke gekomen missiven.
27. 1849-1853. N.B.: Als in inv. nr. 26.
28. 1853-1862. N.B.: Als in inv. nr. 26.
29. 1862-1879. N.B.: Als in inv. nr. 26.
30. 1879-1899. N.B.: Als in inv. nr. 26.
31. 1899-1910. N.B.: Als in inv. nr. 26.
32. 1910-1923. N.B.: Als in inv. nr. 26.
33. 1923-1939.
34. 1939-1948.

- 35. 1948-1952.
- 36. 1952-1956.
- 37. 1956-1958.

38-40.

Presentielijsten van vergaderingen van stemhebbende ingelanden en dijkgraaf en
gezworenen.
1850-1958.

3 delen

- 38. 1850-1893.
- 39. 1894-1938.
- 40. 1938-1958.

41.

Reglement van orde voor de vergaderingen van stemhebbende ingelanden.
1904.

1 stuk

42.

Stukken betreffende de stembevoegdheid van aanwezigen op de vergaderingen van
stemhebbende ingelanden.

1771-1946.

1 omslag

43.

Stukken betreffende de vergaderlocaliteiten.

1855-1949.

1 omslag

44-45.

Registers van vonnissen van het college van gezworenen.

1647-1774.

2 delen

44. 1647-1717.

45. 1718-1774.

N.B.: Van 1736-1737 tevens rol.

46-47.

Lijsten van stemgerechtigde ingelanden.

1859-1954.

1 omslag en 1 deel

46. 1859-1939. 1 omslag N.B.: Incompleteet.

47. 1948-1954. 1 deel

3 Functionarissen en personeel

48.

Stukken betreffende het bestuur in het algemeen, instructie, bezoldiging, aftreding, leeftijden, enz.

1833-1955.

1 omslag

49.

Stukken betreffende de dijkgraaf en de gezworenen.

1858-1956.

1 omslag

50.

Stukken betreffende de secretaris-penningmeester.

1712-1955.

1 omslag

51.

Staten houdende opgaven van de door de penningmeester verrichte uitgaven, door deze functionaris opgemaakt ter staving van zijn tractementsdeclaratie.

1750-1849.

1 pak

52.

Stukken betreffende de opzichter van het waterschap.

1870-1957.

1 omslag

53.

Stukken betreffende het proces tussen de voormalige opzichter en het waterschap inzake een financiële pretentie van eerstgenoemde.

1947-1957.

1 omslag

54.

Stukken betreffende de bode en polderdienaar.

Eind 18e eeuw, 1879.

1 omslag

55.

Stukken betreffende de sluiswachters.

1796-1949.

1 omslag

56.

Stukken betreffende watermolenaar en de machinisten van het gemaal.

1882-1952.

1 omslag

57.
Stukken betreffende de wegwerker en de polderarbeiders.
1902-1957.
1 omslag
58.
Stukken betreffende het personeel in los dienstverband.
1944-1958.
1 omslag
59.
Stukken betreffende de salariëring en rechtpositie van het personeel.
1935-1947.
1 omslag
60.
Stukken betreffende de pensioenen van het personeel.
1922-1957.
1 pak
61.
Stukken betreffende de sociale verzekering van het personeel.
1903-1935.
1 omslag

4 Administratie en archief

- 62-65.
Agenda's van ingekomen en verzonden stukken.
1922-1958.
1 omslag en 3 delen
- 62. 1922-1934. 1 omslag
  - 63. 1936-1947.
  - 64. 1948-1956.
  - 65. 1957-1958.
66.
Repertoire van zegelplichtige akten.
1816-1872.
1 omslag
67.
Inventarissen van het archief.
1858, (aangevuld tot 1912) en 1954.
1 omslag
68.
Stukken betreffende het beheer en de bewaring van het archief.

1870-1957.
1 omslag

5 Financiën

5.1 Rekeningen en bijlagen

69-361.
Rekeningen.
1588/1605-1956/57.
293 pakken, delen en omslagen

N.B.: Tot aan de afkondiging van het algemeen waterschappenreglement voor de provincie Noord-Brabant werden de rekeningen afgehoord rond Beloken Pasen; sinds 1855 over het algemeen in de maand mei. De data van afhoring zijn vermeld, tenzij deze geschiedde op een abnormaal tijdstip. De rekeningen en de bijlagen zijn als afzonderlijke serie beschreven. Terwille van de overzichtelijkheid zijn beide series langs elkaar geplaatst. Van de rekeningen ontbreken enkele exemplaren, terwijl sommige delen geheel onleesbaar zijn. De bijlagen van de jaren 1599/1600, 1709/1710, 1710/11, 1711/1712 en 1712/1713 zijn niet bewaard gebleven.

van Christiaen Paecens, de erven Christaen Paecens en Henrick (de) Crieger

69. 1588-1605. N.B.: Onleesbaar door vocht

van Henrick (de) Crieger en Andries Vos

70. 1606-1617. N.B.: Onleesbaar door vocht

van de erven Andries (de) Vos en Adriaen Jacobss. Hoevenaar

71. 1618-1625. N.B.: Onleesbaar door vocht

72. 1626-1633. N.B.: Onleesbaar door vocht

73. 1634-1640. N.B.: Onleesbaar door vocht

74. 1641-1645. N.B.: Onleesbaar door vocht

van Jan Doensen

75. 1646/47. N.B.: Onleesbaar door vocht

76. 1647/48. N.B.: Onleesbaar door vocht

van Jan Doensen en Pieter Vastrick

77. 1648/49 en 1649/50. N.B.: Onleesbaar door vocht

van Johannes van der Meer

78.	1651/52	N.B.: Onleesbaar door vocht.
79.	1652/53.	N.B.: Onleesbaar door vocht
80.	1653/54.	N.B.: Vrijwel onleesbaar door vocht
81.	1654/55.	N.B.: Vrijwel onleesbaar door vocht
82.	1655/56.	N.B.: Onleesbaar door vocht
83.	1656/57.	N.B.: Onleesbaar door vocht
84.	1657/58.	N.B.: Onleesbaar door vocht
85.	1658/59.	N.B.: Onleesbaar door vocht
86.	1659/60.	N.B.: Gedeeltelijk leesbaar
87.	1660/61 en 1661/62	N.B.: Onleesbaar door vocht
88.	1662/63	N.B.: Vrijwel onleesbaar door vocht
89.	1663/64	N.B.: Vrijwel onleesbaar door vocht
90.	1664/65	N.B.: Vrijwel onleesbaar door vocht
91.	1665/66	N.B.: Vrijwel onleesbaar door vocht
92.	1666/67	N.B.: Gedeeltelijk leesbaar
93.	1667/68	N.B.: Beschadigd
94.	1668/69	N.B.: Beschadigd
95.	1690/70	N.B.: Zwaar beschadigd
96.	1670/71	

van mr. Johannes Thielen

97.	1671/72	
98.	1672/73	
99.	1673/74	N.B.: Zwaar beschadigd
100.	1674/75	N.B.: Beschadigd
101.	1675/76	N.B. Beschadigd
102.	1676/77	
103.	1677/78	N.B.: Onleesbaar door vocht
104.	1678/79	
105.	1680/81	
106.	1684/85	N.B.: Onleesbaar door vocht

van Hendrik Linthorst

107.	1685/86	N.B. Onleesbaar door vocht
108.	1686/87	N.B. Onleesbaar door vocht
109.	1687/88	N.B. Gedeeltelijk leesbaar
110.	1688/89	N.B. Gedeeltelijk leesbaar
111.	1689/90	N.B. Gedeeltelijk leesbaar
112.	1690/91	N.B. Gedeeltelijk leesbaar
113.	1691/92	N.B. Fragment. onleesbaar
114.	1692/93	N.B. Gedeeltelijk leesbaar
115.	1693/94	N.B. Gedeeltelijk leesbaar
116.	1695/96	N.B. Onleesbaar door vocht

van Hendrik Linthorst, Johannes van der Vis e.a.

117-118. ca. 1700, z.d. N.B.: Onleesbaar door vocht

van Johannes van der Vis

119. 1711/12
120. 1712/13
121. 1713/14
122. 1714/15
123. 1715/16
124. 1716/17
125. 1717/18
126. 1718/19
127. 1719/20
128. 1720/21
129. 1721/22
130. 1722/23
131. 1723/24
132. 1724/25

van Machiel van Hartel

133. 1725/26
134. 1726/27
135. 1727/28
136. 1728/29
137. 1729/30
138. 1730/31
139. 1731/32
140. 1732/33
141. 1733/34

van Martinus Jacobus Sprangers.

142. 1734/35
143. 1735/36
144. 1736/37
145. 1737/38
146. 1738/39
147. 1739/40
148. 1740/41 N.B.: Beschadigd
149. 1741/42 N.B.: Beschadigd
150. 1742/43
151. 1743/44
152. 1744/45
153. 1745/46
154. 1746/47
155. 1747/48
156. 1748/49

- 157. 1749/50
- 158. 1750/51
- 159. 1751/52
- 160. 1752/53

van Dirk Paling

- 161. 1753/54
- 162. 1754/55
- 163. 1755/56
- 164. 1756/57
- 165. 1757/58
- 166. 1758/59
- 167. 1759/60
- 168. 1760/61
- 169. 1761/62
- 170. 1762/63
- 171. 1763/64
- 172. 1764/65
- 173. 1765/66
- 174. 1766/67
- 175. 1767/68
- 176. 1768/69
- 177. 1769/70
- 178. 1770/71
- 179. 1771/72
- 180. 1772/73
- 181. 1773/74
- 182. 1774/75
- 183. 1775/76

van Pieter van Oldenborgh

- 184. 1776/77
- 185. 1777/78
- 186. 1778/79
- 187. 1779/80 N.B.: Onleesbaar door vocht
- 188. 1780/81 N.B.: Beschadigd
- 189. 1781/82 N.B.: Beschadigd
- 190. 1782/83
- 191. 1783/84
- 192. 1784/85
- 193. 1785/86
- 194. 1786/87
- 195. 1787/88
- 196. 1788/89
- 197. 1789/90
- 198. 1790/91
- 199. 1791/92 N.B.: Beschadigd
- 200. 1792/93 N.B.: Beschadigd, afgehoord aug. 1793

- 201. 1793/94
- 202. 1794/95
- 203. 1795/96
- 204. 1796/97
- 205. 1797/98
- 206. 1798/99
- 207. 1799/1800
- 208. 1800/01
- 209. 1801/02
- 210. 1802/03
- 211. 1803/04
- 212. 1804/05
- 213. 1805/06
- 214. 1806/07
- 215. 1807/08
- 216. 1808/09
- 217. 1809/10
- 218. 1810/11
- 219. 1811/12
- 220. 1812/13 NB.: Onleesbaar door vocht
- 221. 1813/14 N.B: Onleesbaar door vocht

van Johannes van Oldenborgh

- 222. 1814/15 N.B.: Zwaar beschadigd
- 223. 1815/16
- 224. 1816/17
- 225. 1817/18
- 226. 1818/19
- 227. 1819/20
- 228. 1820/21
- 229. 1821/22
- 230. 1822/23
- 231. 1823/24
- 232. 1824/25
- 233. 1825/26
- 234. 1826/27
- 235. 1827/28
- 236. 1828/29
- 237. 1829/30
- 238. 1830/31
- 239. 1831/32
- 240. 1832/33

van Aart Andries Schippers.

- 241. 1833/34
- 242. 1834/35
- 243. 1835/36
- 244. 1836/37

245. 1837/38
246. 1838/39
247. 1839/40
248. 1840/41
249. 1841/42
250. 1842/43
251. 1843/44
252. 1844/45
253. 1845/46
254. 1846/47
255. 1847/48
256. 1851
257. 1852
258. 1853
259. 1854
260. 1855
261. 1856

NB.: Beschadigd

NB.: Vanaf 1851 het boekjaar gelijk met het kalenderjaar

van de erven A.A. Schippers.

262. 1857

van Jan Adriaan Schippers.

263. 1858
264. 1859
265. 1860
266. 1861
267. 1862
268. 1863
269. 1864

van Johan Arnold Brand, waarnemend.

270. 1865
271. 1866
272. 1867
273. 1868

van Cornelis Dankert Knook

274. 1869
275. 1870
276. 1871
277. 1872
278. 1873
279. 1874
280. 1875
281. 1876
282. 1877

283. 1878
284. 1879
285. 1880
286. 1881
287. 1882
288. 1883
289. 1884
290. 1885
291. 1886
292. 1887
293. 1888
294. 1889
295. 1890
296. 1891
297. 1892
298. 1893
299. 1894
300. 1895
301. 1896
302. 1897
303. 1898

van Cornelis Adrianus Knook.

304. 1899
305. 1900
306. 1901
307. 1902
308. 1903
309. 1904/05
310. 1905/06
311. 1906/07
312. 1907/08
313. 1908/09
314. 1909/10
315. 1910/11
316. 1911/12
317. 1912/13
318. 1913/14
319. 1914/15
320. 1915/16
321. 1916/17
322. 1917/18
323. 1918/19
324. 1919/20
325. 1920/21
326. 1921/22
327. 1922/23
328. 1923/24
329. 1924/25

N.B.: Deze rekening loopt het boekjaar van 1 juli tot. 30 juni

- 330. 1925/26
- 331. 1926/27
- 332. 1927/28
- 333. 1928/29

van Leendert Jan Cornelis Maris.

- 334. 1929/30.
- 335. 1930/31.
- 336. 1931/32.
- 337. 1932/33.
- 338. 1933/34.
- 339. 1934/35. N.B.: Afgehoord 24 oktober 1945
- 340. 1935/36.
- 341. 1936/37.
- 342. 1937/38.
- 343. 1938/39.
- 344. 1939/40.
- 345. 1940/41.
- 346. 1941/42.
- 347. 1942/43.
- 348. 1943/44.
- 349. 1944/45.
- 350. 1945/46.
- 351. 1946/47.
- 352. 1947/48.

van Adrianus Adriaan Nijhoff.

- 353. 1948/49
- 354. 1949/50
- 355. 1950/51
- 356. 1951/52 N.B.: Afgehoord 29 juli.
- 357. 1952/53 N.B.: Afgehoord 21 juli.
- 358. 1953/54
- 359. 1954/55
- 360. 1955/56
- 361. 1956/57

362-726.

Bijlagen tot de rekeningen.

1588/89-1957/58.

365 verbroken liassen en omslagen

van Christiaan Paecens

- 362. 1588/89
- 363. 1589/90
- 364. 1590/91
- 365. 1591/92

van de erven Christiaen Paecens

366. 1592/93

van Henrick de Crieger

367. 1593/94

368. 1594/95

369. 1595/96

370. 1596/97

371. 1597/98

372. 1598/99

373. 1600/01

374. 1601/02

375. 1602/03

376. 1603/04

377. 1604/05

378. 1605/06

379. 1606/07

380. 1607/08

381. 1608/09

382. 1609/10

van Andries (de) Vos

383. 1610/11.

384. 1611/12.

385. 1612.13.

386. 1613/14.

387. 1614/15

388. 1615/16

389. 1616/17

390. 1617/18

van de erven Andries (de) Vos

391. 1618/19.

van Adriaen Jacobs. Hoevenaar

392. 1619/20

393. 1620/21

394. 1621/22

395. 1622/23

396. 1623/24

397. 1624/25

398. 1625/26

399. 1626/27

400. 1627/28

- 401. 1628/29
- 402. 1629/30
- 403. 1630/31
- 404. 1631/32
- 405. 1632/33
- 406. 1633/34
- 407. 1634/35
- 408. 1635/36
- 409. 1636/37
- 410. 1637/38
- 411. 1638/39
- 412. 1639/40
- 413. 1640/41
- 414. 1641/42
- 415. 1642/43
- 416. 1653/44
- 417. 1644/45
- 418. 1645/46

van Jan Doensen

- 419. 1646/47
- 420. 1647/48
- 421. 1648/49

van Pieter Vastrick.

- 422. 1649/50.

van Johannes van der Meer.

- 423. 1650/51
- 424. 1651/52
- 425. 1652/53
- 426. 1653/54
- 427. 1654/55
- 428. 1655/56
- 429. 1656/57
- 430. 1657/58
- 431. 1658/59
- 432. 1659/60
- 433. 1660/61
- 434. 1661/62
- 435. 1662/63
- 436. 1663/64
- 437. 1664/65
- 438. 1665/66
- 439. 1666/67
- 440. 1667/68
- 441. 1668/69

- 442. 1669/70
- 443. 1670/71

van mr. Johanna Thielen

- 444. 1671/72
- 445. 1672/73
- 446. 1673/74
- 447. 1674/75
- 448. 1675/76
- 449. 1676/77
- 450. 1677/78
- 451. 1678/79
- 452. 1679/80
- 453. 1680/81
- 454. 1681/82
- 455. 1682/83
- 456. 1683/84
- 457. 1684/85

van Hendrik Linthorst

- 458. 1685/86
- 459. 1686/87
- 460. 1687/88
- 461. 1688/89
- 462. 1689/90
- 463. 1690/91
- 464. 1691/92
- 465. 1692/93
- 466. 1692/93
- 467. 1693/94
- 468. 1694/95

van Hendrik Linthorst, Johannes van der Vis e.a.

- 469. 1696/97
- 470. 1697/98
- 471. 1698/99
- 472. 1699/1700
- 473. 1700/01
- 474. 1701/02
- 475. 1702/03
- 476. 1703/04
- 477. 1704/05
- 478. 1705/06
- 479. 1706/07
- 480. 1707/08
- 481. 1708/09

van Johannes van der Vis

- 482. 1713/14
- 483. 1714/15
- 484. 1715/16
- 485. 1716/17
- 486. 1717/18
- 487. 1718/19
- 488. 1719/20
- 489. 1720/21
- 490. 1721/22
- 491. 1722/23
- 492. 1723/24
- 493. 1724/25

van Michiel van Hartel

- 494. 1725/26
- 495. 1726/27
- 496. 1727/28
- 497. 1728/29
- 498. 1729/30
- 499. 1730/31
- 500. 1731/32
- 501. 1732/33
- 502. 1733/34

van Martinus Jacobus Sprangers

- 503. 1734/35
- 504. 1735/36
- 505. 1736/37
- 506. 1737/38
- 507. 1738/39
- 508. 1739/40
- 509. 1740/41
- 510. 1741/42
- 511. 1742/43
- 512. 1743/44
- 513. 1744/45
- 514. 1745/46
- 515. 1746/47
- 516. 1747/48
- 517. 1748/49
- 518. 1749/50
- 519. 1750/51
- 520. 1751/52
- 521. 1752/53

van Dirk Paling

- 522. 1753/54
- 523. 1754/55
- 524. 1755/56
- 525. 1756/57
- 526. 1757/58
- 527. 1758/59
- 528. 1759/60
- 529. 1760/61
- 530. 1761/62
- 531. 1762/63
- 532. 1763/64
- 533. 1764/65
- 534. 1765/66
- 535. 1766/67
- 536. 1767/68
- 537. 1768/69
- 538. 1769/70
- 539. 1770/71
- 540. 1771/72
- 541. 1772/73
- 542. 1773/74
- 543. 1774/75
- 544. 1775/76

van Pieter van Oldenborgh

- 545. 1776/77
- 546. 1777/78
- 547. 1778/79
- 548. 1779/80
- 549. 1780/81
- 550. 1781/82
- 551. 1782/83
- 552. 1783/84
- 553. 1784/85
- 554. 1785/86
- 555. 1786/87
- 556. 1787/88
- 557. 1788/89
- 558. 1789/90
- 559. 1790/91
- 560. 1791/92
- 561. 1792/93
- 562. 1793/94
- 563. 1794/95
- 564. 1795/96
- 565. 1796/97
- 566. 1797/98

- 567. 1798/99
- 568. 1799/1800
- 569. 1800/01
- 570. 1801/02
- 571. 1802/03
- 572. 1803/04
- 573. 1804/05
- 574. 1805/06
- 575. 1806/07
- 576. 1807/08
- 577. 1808/09
- 578. 1809/10
- 579. 1810/11
- 580. 1811/12
- 581. 1812/13
- 582. 1813/14

van Johannes van Oldenborgh

- 583. 1814/15
- 584. 1815/16
- 585. 1816/17
- 586. 1817/18
- 587. 1818/19
- 588. 1819/20
- 589. 1820/21
- 590. 1821/22
- 591. 1822/23
- 592. 1823/24
- 593. 1824/25
- 594. 1825/26
- 595. 1826/27
- 596. 1827/28
- 597. 1828/29
- 598. 1829/30
- 599. 1820/31
- 600. 1831/32
- 601. 1832/33

van Aart Andries Schippers

- 602. 1833/34
- 603. 1834/35
- 604. 1835/36
- 605. 1836/37
- 606. 1837/38
- 607. 1838/39
- 608. 1839/40
- 609. 1840/41
- 610. 1841/42

611. 1842/43
612. 1843/44
613. 1844/45
614. 1845/46
615. 1846/47
616. 1847/48
617. 1848/49
618. 1849/50
619. 1850
620. 1851
621. 1852
622. 1853
623. 1854
624. 1855
625. 1856

van de erven A.A. Schippers

626. 1857

van Jan Adriaan Schippers

627. 1858
628. 1859
629. 1860
630. 1861
631. 1862
632. 1863
633. 1864

van Johan Arnold Brand, waarnemend

634. 1865
635. 1866
636. 1867
637. 1868

van Cornelis Dankert Knook

638. 1869
639. 1870
640. 1871
641. 1872
642. 1873
643. 1874
644. 1875
645. 1876
646. 1877
647. 1878
648. 1879

649. 1880
650. 1881
651. 1882
652. 1883
653. 1884
654. 1885
655. 1886
656. 1887
657. 1888
658. 1889
659. 1890
660. 1891
661. 1892
662. 1893
663. 1894
664. 1895
665. 1896
666. 1897
667. 1898

van Cornelis Adrianus Knook

668. 1899
669. 1900
670. 1901
671. 1902
672. 1903
673. 1904/05
674. 1905/06
675. 1906/07
676. 1907/08
677. 1908/09
678. 1909/10
679. 1910/11
680. 1911/12
681. 1912/13
682. 1913/14
683. 1914/15
684. 1915/16
685. 1916/17
686. 1917/18
687. 1918/19
688. 1919/20
689. 1920/21

van Cornelis Lambertus de Bruyn

690. 1921/22
691. 1922/23
692. 1923/24

- 693. 1924/25
- 694. 1925/26
- 695. 1926/27
- 696. 1927/28
- 697. 1928/29

van Leendert Jan Cornelis Maris

- 698. 1929/30
- 699. 1930/31
- 700. 1931/32
- 701. 1932/33
- 702. 1933/34
- 703. 1934/35
- 704. 1935/36
- 705. 1936/37
- 706. 1937/38
- 707. 1938/39
- 708. 1939/40
- 709. 1940/41
- 710. 1941/42
- 711. 1942/43
- 712. 1943/44
- 713. 1944/45
- 714. 1945/46
- 715. 1946/47
- 716. 1947/48

van Adrianus Adriaan Nijhoff

- 717. 1948/49
- 718. 1949/50
- 719. 1950/51
- 720. 1951/52
- 721. 1952/53
- 722. 1953/54
- 723. 1954/55
- 724. 1955/56
- 725. 1956/57
- 726. 1957/58

5.2 Andere stukken

727.
Dubbel van rekeningen, meest borderellen.
1819-1945.
1 pak

728-758.
Grootboeken, registers houdende aantekeningen van de begrotingsposten met de daarop in de

loop van het dienstjaar ontvangen of uitgegeven bedragen.
1835/36-1957/58
27 delen en 4 omslagen

Uitgaven

- 728. 1835/36-1839/40
- 729. 1851-1869
- 730. 1870-1892
- 731. 1893-1902
- 732. 1903-1921/22
- 733. 1932/33
- 734. 1938/39
- 735. 1948/49-1949/50
- 736. 1950/51
- 737. 1951/52
- 738. 1952/53
- 739. 1953/54
- 740. 1954/55
- 741. 1955/56
- 742. 1956/57
- 743. 1957/58.

Ontvangsten

- 744. 1886-1888
- 745. 1938/39
- 746. 1948/49-1949/50
- 747. 1950/51
- 748. 1951/52
- 749. 1952/53
- 750. 1953/54-1955/56
- 751. 1956/57
- 752. 1957/58

Ontvangsten en uitgaven

- 753. 1942/43
- 754. 1943/44
- 755. 1944/45.
- 756. 1945/46
- 757. 1946/47
- 758. 1947/48

759.
Kasboek van ontvangsten en uitgaven.
1843-1852.
1 deel

N.B.: Zie ook inventarisnummer 51.

760.
Stukken betreffende de financiële controle en fraudeverzekering.
1932-1952.
1 omslag

761.
Stukken betreffende de door de polder gesloten vaste geldleningen.
1929-1958.
1 omslag

762.
Stukken betreffende gesloten kasgeldleningen en rekening-courant.
1948-1958.
1 omslag

763.
Rekeningen en verantwoordingen van de op kosten van het waterschap en de Eigenaren der
Aanwassen onder Fijnaart uitgevoerde werken op de buitengronden.
1820-1958.
1 omslag

N.B.: Gelicht uit de bijlagen der rekeningen.

5.3 Omslag

764.
Kohieren van geheven omslagen.
1931-1957.
1 pak

765-768.
Kadastrale leggers der belastbare eigendommen.
1847- ca. 1930.
2 delen en 2 kaartsystemen

765. 1847. 1 deel
766. 1872. 1 deel
767. ca. 1930. 1 kaartsysteem
768. Klapper op de voorgaande legger. 1 kaartsysteem

769.
Stukken betreffende een geschil tussen het waterschap en C.M.D. Cau, weduwe van mr.
J.D.W. Pape te 's-Gravenhage betreffende de opneming van percelen dijk in de kadastrale
legger van het waterschap.
1878-1879.
1 omslag

770.
Stukken betreffende de aanslag der waterschapslasten over de domeingoederen.

1948-1954.
1 omslag

5.4 Uitdelingen

771-772.
Staten houdende opgave van de aan rechthebbende ingelanden uitgekeerde bedragen uit de batige saldi.
1853-1930/31.
2 pakken

771. 1853-1899.
772. 1900-1930/31.

773.
Stukken betreffende de uitdelingen der batige saldi in het algemeen.
1868-1930.
1 omslag

774.
Stukken betreffende de pretenties van de Staat der Nederlanden en de eigenaren van de percelen tussen de Tonnekreek en de Ruigenhilse Droogendijk op de uitkeringen der batige saldi.
1862-1910.
1 omslag

775.
Stukken betreffende een proces tussen het waterschap en de Staat der Nederlanden inzake de rechten welke de Staat als ingeland doet gelden op de uitkeringen der batige saldi.
1874-1878.
1 omslag

776.
Stukken inzake een geschil tussen W.A. Laurensse, als procureur van mr. C.P.D. Pape te 's-Gravenhage, enerzijds en het waterschap anderzijds, inzake het recht van de eerstgenoemde op de uitdelingen der batige saldi.
1906-1910.
1 omslag

777.
Staat houdende opgave van de aan de ingelanden uitgekeerde bedragen wegens de door het Rijk betaalde vergoeding voor kleiontgraving.
1954.
1 omslag

6 Eigendommen

6.1 Algemeen

778.

Stukken betreffende de grenzen van 's Rijks Militaire gronden en die van het waterschap.

1825-1866.

1 omslag

779.

Stukken betreffende de aankoop van gronden door het waterschap.

1850-1947.

1 omslag

780.

Stukken betreffende de verkoop van gronden en gebouwen door het waterschap.

1870-1947.

1 omslag

781.

Stukken betreffende de verkoop van de buitengronden Maltha.

1952-1958.

1 omslag

782.

Stukken betreffende de verkoop van diverse roerende goederen.

1619-1958.

1 omslag

783.

Stukken betreffende het beheer van der eigendommen.

1761-1957.

1 omslag

784.

Stukken betreffende de belasting op de eigendommen en de verleende vrijstellingen.

1806-1958.

1 omslag

785-786.

Stukken betreffende de afwikkeling der oorlogsschaden aan de eigendommen van het waterschap.

1940-1956.

2 omslagen

785. 1940-1947.

786. 1948-1956.

787.

Stukken betreffende afwikkeling der schade ontstaan door de watersnood van 1953 aan de

eigendommen van het waterschap.
1953-1958.
1 omslag

788.
Stukken betreffende de brandverzekering van de dienstgebouwen.
1852-1958.
1 omslag

789.
Stukken betreffende de verzekering tegen wettelijke aansprakelijkheid.
1951-1954.
1 omslag

6.2 Dijken, kaden, gorzen en aanwassen

790-806.
Akten van verpachting van dijken, kaden, gorzen en grasgewas.
1606-1949.
17 omslagen

790.	1606-1770
791.	1771-1799
792.	1804-1820
793.	1821-1829
794.	1831-1840
795.	1841-1850
796.	1851-1855
797.	1856-1860
798.	1861-1870
799.	1871-1880
800.	1881-1890
801.	1891-1900
802.	1901-1910
803.	1910-1920
804.	1921-1930
805.	1931-1940
806.	1941-1949

807-810.
Stukken betreffende de verpachting der dijken, kaden, gorzen en grasgewas.
1620-1958.
4 omslagen

807.	1620-1879
808.	1880-1919
809.	1920-1942
810.	1943-1958

811.

Stukken betreffende een proces tussen L. Bresijn en het waterschap inzake de weiding van een teveel lopend paard in de gorzen.

1877-1878.

1 omslag

812.

Stukken betreffende de verbetering der buitengronden Maltha.

1937-1948.

1 omslag

813.

Stukken betreffende een geschil tussen het waterschap en de Staat der Nederlanden inzake de aanwasrechten op de linkeroever van het Hollands Diep en het Hellegat, met eenvoudige afschriften van retroacta.

1950-1958.

1 omslag

6.3 Andere eigendommen

814-826.

Akten van verkoop, verhuur of verpachting van percelen riet, griendhout, schaarhout, biezen en bomen.

1626-1943.

13 omslagen

N.B.: De meeste stukken hebben min of meer ernstige waterschade opgelopen.

814. 1626-1740

815. 1741-1759

816. 1761-1770

817. 1771-1780

818. 1781-1790

819. 1791-1800

820. 1801-1809

821. 1811-1828

822. 1829-1860

823. 1861-1880

824. 1881-1900

825. 1901-1920

826. 1921-1943.

827.

Stukken betreffende het beheer van de griend-, riet- en biezenpercelen door het waterschap.

1732-1957.

1 omslag

828.

Stukken betreffende een geschil tussen het waterschap en de erven C. Klein inzake de betaling van een pachtsom van de percelen griend, riet en biezen.

1928-1946.

1 omslag

829-830.

Akten van verkoop van kwal uit dijk- en wegsloten.

1852-1958.

2 omslagen

829. 1853-1880.

830. 1881-1932.

831-832.

Stukken betreffende de verpachting van het jacht- en visrecht.

1852-1958.

2 omslagen

831. 1852-1934.

832. 1940-1958.

833.

Stukken betreffende de verkoop van slootaarde.

1887-1909.

1 omslag

834.

Stukken betreffende de afkoop van der tiendplicht voor de eigendommen van het waterschap.

1909-1911.

1 omslag

835.

Stukken betreffende een door het Rijk verleende schadeloosstelling voor vermindering van inkomsten wegens het leggen van een inundatiekade met recht op eigendom van het waterschap.

1922-1923.

1 omslag

7 Kunstwerken

7.1 Algemeen

836-843.

Akten van aanbesteding van werken voor het bouwen en het onderhoud en herstellingswerk aan heiningen, hekken, duikers, gebouwen, heulen en sluizen.

1589-1947.

8 omslagen

836. 1589-1623 N.B.: Onleesbaar door vochtbeschadiging

837. 1613-1813

838. 1849-1856

- 839. 1857-1870
- 840. 1871-1890
- 841. 1891-1910
- 842. 1911-1920
- 843. 1931-1947

844.

Verzoekschriften van aannemers tot verhoging van hun aannemingspenningen.

1642-1809.

1 omslag

845.

Stukken betreffende de bouw en gezamenlijk onderhoud van de werken in de buitenpolder Maltha door het waterschap en de Eigenaren der Aanwassen onder Fijnaart.

1805-1958.

1 pak

N.B.: Met 4 kaarten en 11 technische tekeningen. Zie ook inventarisnummers 781 en 763.

846.

Stukken betreffende de door het waterschap verkregen vergunningen tot het uitvoeren van werken binnen de verboden kringen van de vestiging Willemstad.

1828-1926.

1 omslag

847.

Register met beschrijvingen en tekeningen der uitgevoerde werken, opgemaakt en gebruikt door de opzichter-waterbouwkundige.

1923-ca. 1950.

1 omslag

848.

Stukken betreffende de in werk verscaffing uitgevoerde werken.

1932-1935.

1 omslag

7.2 Waterkeringen, kaden en vangdammen

849-874.

Akten van aanbesteding van werken aan dijken, kaden, haven- en vangdammen, na 1851 tevens een te repareren boezemkade, opdiepen akker-, slik,- en poldersloten (tot 1907), plaatsen van slikvangers, aftreden van slootwallen en onderhoud grind- en binnenwegen en wegen in de gorzen.

1603-1956.

26 omslagen

N.B.: De meeste stukken hebben min of meer ernstige waterschade.

- 849. 1603-1671
- 850. 1728-1735

- 851. 1736-1740
- 852. 1741-1743
- 853. 1744-1746
- 854. 1747-1750
- 855. 1751-1755
- 856. 1756-1760
- 857. 1761-1765
- 861. 1781-1790
- 862. 1791-1800
- 863. 1801-1815
- 864. 1822-1850
- 865. 1851-1855
- 866. 1856-1860
- 867. 1861-1870
- 868. 1871-1880
- 869. 1881-1890
- 870. 1891-1900
- 871. 1901-1910
- 872. 1911-1920
- 873. 1921-1930
- 874. 1931-1956

875-878.

Stukken betreffende het beheer over en de verbetering, het onderhoud en de bewaking der dijken en zomerkaden.

1800-1957.

4 omslagen

N.B.: Met kaarten en tekeningen.

- 875. 1800-1926
- 876. 1927-1930
- 877. 1931-1940
- 878. 1941-1957

879.

Stukken betreffende het plaatsen van slikvangers en rijdsdammen langs het Hollands Diep.
1843-1940.

1 omslag

880.

Legger der waterkeringen onder beheer van het waterschap.

1905.

1 stuk

881.

Stukken betreffende de handhaving van het verbod tot het bewerken van dijktafuds.

1954-1955.

1 omslag

7.3 Waterbeheersing

7.3.1 Waterleidingen

882-902.

Akten van aanbesteding van het onderhoud en verbetering, alsmede het graven van nieuwe polderwaterleidingen.

1601-1947.

21 omslagen

882.	1601-1737	N.B.: Onleesbaar door vocht
883.	1601-1750	N.B.: Onleesbaar door vocht
884.	1751-1760	
885.	1761-1770	
886.	1771-1780	
887.	1781-1790	
888.	1791-1800	
889.	1801-1810	
890.	1814-1820	
891.	1821-1840	
892.	1841-1850	
893.	1851-1860	
894.	1861-1870	
895.	1871-1880	
896.	1881-1890	
897.	1891-1900	
898.	1901-1910	
899.	1911-1920	
900.	1921-1930	
901.	1931-1940	
902.	1941-1947	

903.

Legger der waterleidingen onder beheer van het waterschap.

1877.

1 deel [separaat opgeborgen, rij 33/kast 5/plank 2]

904.

Stukken betreffende de vaststelling en de wijziging van de legger der waterleidingen.

1876-1951.

1 omslag

905.

Notariële acte van overeenkomst tussen het waterschap en de verschillende eigenaren in de polder betreffende het onderhoud van sloten.

1892.

1 katern

906-907.

Stukken betreffende het onderhoud, verbetering, toezicht op en beheer der waterleidingen.

1926-1957.
2 omslagen

906. 1926-1940
907. 1941-1957

908.
Stukken betreffende het uitvoeren van nieuwe ontwateringswerken door de Nederlandse Heidemaatschappij.
1945-1956.
1 omslag

7.3.2 Sluizen

909-913.
Akten van aanbesteding van werken aan of nabij de sluizen, duikers en heulen.
ca. 1600-1947.
5 omslagen

N.B.: Zie ook inventarisnummers 836-843.

909. ca. 1600-1740
910. 1741-1770
911. 1771-1797
912. 1806-1816
913. 1923-1947

914.
Tekeningen behorende bij in opdracht van het waterschap uitgevoerde werken aan de sluizen, duikers en heulen.
ca. 1870-1955.
1 pak

915.
Verzoekschrift van de inwoners van de polder tot verbetering van de sluis.
1613.
1 stuk

916.
Stukken betreffende de verbetering van de uitwatering van de polder en de bouw van een nieuwe sluis.
1800-1818.
1 pak

N.B.: Met 6 kaarten

917.
Stukken betreffende het plaatsen van z.g. wakers aan de Nieuwe Sluis.
1924.
5 stukken

7.3.3 Windwatermolen

918.

Stukken betreffende de bouw van een windwatermolen voor de bemaling van de polder.

1845-1851.

1 omslag

919.

Rekening en verantwoording van de gelden benodigd voor de bouw van de windwatermolen.

1852.

1 stuk

920.

Stukken inzake het onderhoudswerk aan de windwatermolen.

1863, 1869.

2 stukken

921.

Akte van verkoop voor afbraak van de windwatermolen.

1882.

1 stuk

7.3.4 Stoomgemaal

922.

Stukken betreffende de stichting van het stoomgemaal.

1879-1882.

1 omslag

922B.

Ontwerptekening voor de bouw van een stoomgemaal, door ir. H. Paul.

ca. 1880.

1 tekening in rol

923.

Rekeningen en verantwoording van de gelden benodigd voor de bouw van een stoomgemaal.

1881.

1 omslag

924.

Kohieren van omslag voor het stoomgemaal.

1881-1891.

1 omslag

925-926.

Stukken betreffende het beheer, onderhoud en verbetering van het stoomgemaal.

1881-1952.

2 omslagen

- 925. 1881-1929.
- 926. 1930-1952.

927.
Stukken betreffende de elektrificatie van het gemaal.
1949-1950.
1 omslag

7.3.5 Andere stukken

928.
Stukken betreffende de waterstand en afwatering van de polder in het algemeen en de waterlossing van de polders Oude Heyningen en Oude Fijnaart.
1845-1940.
1 omslag

7.4 Havens

N.B.: Zie voor havens ook inventarisnummer 18.

929.
Stukken betreffende het uitvoeren van werken aan de havens.
1669-1943.
1 omslag

930.
Stukken betreffende de heffing van haven- en kadegelden voor het waterschap.
1854-1950.
1 omslag

931.
Stukken betreffende de ligplaatsen voor suikerbieten.
1884-1896.
1 omslag

932-934.
Registers van ontvangen havengelden.
1837-1951.
3 delen

- 932. 1837-1861
- 933. 1876-1892
- 934. 1910-1951

935.
Staten houdende opgaven van ontvangen haven- en kasgelden.
1799-1950.
1 omslag

7.5 Wegen

N.B.: Zie voor wegen ook inventarisnummer 19.

936.

Stukken betreffende de wegen in het algemeen.

1871-1956.

1 omslag

937-939.

Akten van aanbesteding van werken aan de wegen.

1732-1921.

3 omslagen

937. 1732-1770

938. 1771-1800

939. 1803-1921

940.

Akten van aanbesteding van het vervoer van grind voor de polderwegen.

1901-1938.

1 omslag

941.

Stukken betreffende de aanleg van een stenen straatweg in de polder.

1678-1680.

3 stukken

942.

Akten van verpachting van het straatgeld.

1678-1801.

1 omslag

943.

Rapport inzake de mogelijke verbetering van de straatweg.

1804.

1 katern

944.

Octrooi tot het heffen van tellen op de stenen straatweg, verleend door het Departementaal Bestuur van Fijnaart.

1804.

1 katern

945.

Stukken betreffende een proces tussen het waterschap en Gerrit Timmers inzake een erfdienstbaarheid op een gedeelte dijk, sectie D no. 153.

1854-1860.

1 omslag

N.B.: Hierbij een authentiek afschrift van de uitgiftebrief van de polder Oude Fijnaart d.d. mei 1548.

946.

Stukken betreffende een geschil tussen het waterschap en Gerrit Timmers inzake een onderhoudsplicht van een weg.

1877-1880.

1 omslag

947.

Stukken betreffende het contract tussen de Genie en het waterschap inzake het onderhoud van wegen.

1860-1952.

1 omslag

948.

Stukken betreffende de begrinding van de polderwegen.

1861-1927.

1 omslag

949.

Stukken betreffende de legger van de wegen.

1878-1943.

1 omslag

950.

Stukken betreffende de overdracht in beheer en onderhoud van de weg over de kruin van de zeedijk langs het Hollands Diep, vanaf de grens tussen Willemstad en Klundert tot de westelijke grens van het waterschap 'De Vier Polders', door de Staat der Nederlanden aan het Waterschap de Ruigenhil.

1884-1886.

1 omslag

951.

Rekeningen en verantwoording van het kapitaal voor de begrinding van de polderwegen.

1901-1911.

1 omslag

952.

Kohieren van omslag voor de begrinding van de polderwegen.

1901-1911.

1 bundel

953.

Overeenkomst tussen het waterschap enerzijds en A.P. van den Hil en A.J. Schippers anderzijds inzake de overdracht door laatstgenoemden van de onderhoudsplicht van het gedeelte van de Noordlangeweg, tussen de Steenweg en de Hoogeweg.

1901.

1 stuk

954.
Stukken betreffende de onderhoudskosten van de wegen.
1926-1939.
1 omslag

955.
Stukken betreffende de afsluiting van de wegen.
1901-1956.
1 omslag

956.
Stukken betreffende de plannen tot het asfalteren van de polderwegen.
1952-1956.
1 omslag

7.6 Werken van derden

957.
Staat houdende opgaven van het door het waterschap aan derden verleende vergunningen.
1906-1924.
1 katern

958-962.
Stukken betreffende aan derden verleende vergunningen tot het uitvoeren van werken of handelingen.
1863-1957.
5 omslagen

958.	1863-1920
959.	1921-1930
960.	1931-1940
961.	1941-1950
962.	1951-1957

963.
Stukken betreffende de aan het Rijk en de P.T.T. verleende vergunningen.
1860-1958.
1 omslag

964.
Stukken betreffende de aan de R.T.M. verleende vergunningen tot het plaatsen van palen en het leggen van kabels.
1900-1956.
1 omslag

965.
Stukken betreffende de aan de Zuid-Nederlandse Stoomtramwegmaatschappij verleende vergunningen.
1906-1924.
1 omslag

966.

Stukken betreffende de aan de gemeente Willemstad verleende vergunningen.

1925-1958.

1 omslag

967.

Stukken betreffende de aan de N.V. Waterleiding Mij. Noord-West-Brabant verleende vergunningen tot het leggen van buizen.

1925-1958.

1 omslag

968.

Stukken betreffende de aan de P.N.E.M. verleende vergunningen tot het plaatsen van palen en het leggen van kabels.

1929-1958.

1 omslag

969.

Stukken betreffende de aanleg door Rijkswaterstaat van een strekdam in het Hellegat en de door het waterschap aangevoerde bezwaren.

1931-1933.

1 omslag

970.

Stukken betreffende de afwikkeling van de schade ontstaan door de legeroefening 'Thunderflash'.

1951-1957.

1 omslag

8 Diversen

971.

Metingsrapport van een perceel, belend door de westdijk, de stadsbuitenvest en het land in gebruik bij Hendrikus de Glint.

1751.

1 stuk

972.

Brief van Van Rooyen, gewezen schout en secretaris van Willemstad aan de dijkgraaf inzake het geven van een advies.

1807.

1 stuk

973.

Brief van het bestuur van het waterschap 'De Vier Polders' inzake het stellen van een grenspaal op de grens van de waterschappen Ruigenhil en Vier Polders.

1890.

1 stuk

974.

Stukken betreffende de genomen maatregelen in verband met de luchtbescherming.
1938-1939.

1 omslag

975.

Stukken betreffende het wapen van het waterschap.
1943.

5 stukken

976.

Stukken betreffende de verhouding tot het hoogheemraadschap de Brabantse Bandijk.
1953-1958.

1 omslag

9 Kaarten

N.B.: Kaarten en tekeningen behorende bij uitgevoerde werken zijn onder de betreffende afdeling geplaatst of in het dossier gevoegd.

977.

Kaarten van de polder de Ruigenhil.
1811, ca.1840, 1867, ca.1880, ca.1910, 1958.

6 kaarten [N.B. slechts twee kaarten aangetroffen]

978.

Kaarten van de gorzen van Groot en Klein Maltha en de spuiput van de polder de Oude Heyningen.

1737, ca.1800, ca.1830, 1833, 1844, ca.1856, 1920, 1924, 1935, 1938, ca.1950.

10 kaarten

979.

Kaarten van de gorzen aan de Oostdijk.
Ca.1800, ca.1820 en 1825.

1 omslag

980.

Kaarten van enkele groepen percelen in de polder.
1790, 1801 en begin 19e eeuw.

1 omslag

981.

Kaart van de Tonnekreek vanaf Zwingelspaan tot de Oostdijk.
Ca. 1880.

1 kaart

982.

Kaart van het Hollands Diep met Numansdorp en Willemstad, schaal 1:100.000 (gedrukt).
Ca. 1890.

1 kaart

983.

Hydrografische kaart van het Haringvliet, Hollands Diep, Volkerak en de Kramer, (gedrukt).
Ca. 1900.

1 kaart

984.

Tekening van de profielen van de Krommekreek, vanaf de Oostmiddelweg tot aan de wachter bij het stoomgemaal.

1923.

1 stuk

985.

Situatiekaartjes van het fort Bovensluis, fort Bovensluis, fort de Hel en fort Groningen van de stadsversterkingen.

z.d.

z.o.

10 Stukken waarvan het verband met het archief niet is gebleken

986.

Eigendomsbewijzen voor percelen grond te Westerhoven N.B.
1806-1834.

1 omslag